

[Gert Petersen]

troligt, at det kan lade sig gøre på andre områder.

Den røde tråd i den skitserede alternative politik er øget indflydelse fra samfundets og lønarbejdernes side på den erhvervspolitiske udvikling. For min skyld kan man godt kalde det øget offentlig styring. Der er nogle, der ikke kan lide ordet »styring«, men hvorfor egentlig, nu hvor vi har set, hvordan det går, når man bare lader stå til og overlader det hele til kræfternes frie spil?

Naturligvis er også vi, SF, interesserede i, at den offentlige styring får mest muligt præg af et samarbejde mellem staten, kommunerne og produktionssektoren, men det går ikke, medmindre samfundet kan tage sine egne initiativer og gør det og selv får mulighed for at udøve en erhvervsindsats.

Med det sidste tænker jeg på sådanne ting som, at kommunerne selv må have mulighed for frit at etablere offentlig produktion, oprette handelshuse og iværksættercentre til gavn for mindre private virksomheder, som ikke nyder de stores bevågenhed, men som kan spille en betydelig rolle i udviklingen af eksport.

Med det første, samfundsmæssige initiativer af erhvervspolitisk karakter, har jeg en hel stribe tiltag i tankerne: øget anvendelse af udviklingskontrakter ved offentlige indkøb, fremme af udviklingsprogrammer for ny teknologi, bl.a. miljøteknologi, vedvarende energi, også systemer inden for ældre- og handicapforsorg osv. Iværksættelse i øvrigt af systemeksport, også for den offentlige sektor. Iværksættelse af det, der på nudansk hedder joint ventures og styrkelse i det hele taget af samfundets indsats for forskning og uddannelse. Altså en bred samfundsmæssig indsats over for erhvervslivet.

Umiddelbart må jeg indrømme, at det er svært at forstå, hvorfor der er modstand mod sådanne tiltag, men det er vel næppe tilfældigt, at den især udgår fra storindustrien koncentreret i Industrirådet. Kræfternes frie spil skal nemlig også sikre, at de store kan blive ved med at være store, og der er jo grænser for, hvor mange der er plads til.

Derfor er der også i de stærke privatkapitalistiske kredse en stærk modstand mod, at pensionskasserne, Lønmodtagernes Dyrtidsfond og ATP får udvidet adgang til at investere i erhverv og produktion. Denne holdning er til skade for samfundsökonomien

som helhed, og vi vil ikke affinde os med den. En udvidet investeringsadgang for disse foretagender hører med i en alternativ erhvervs politik. Naturligvis er spørgsmålet om investeringerne af helt afgørende betydning. Nøgleordet her er demokratisering og indflydelse på, hvordan den indtjente profit skal anvendes.

Når den øgede profitmasse i et vist omfang har afsat sig i en vækst i investeringerne, men dårlig nok i vækst i produktiviteten og slet ikke i eksporten, må man komme til den konklusion, at der har været tale om fejlinvesteringer i meget betydeligt omfang. Det kan der kun rådes bod på gennem økonomisk demokrati, altså ved at arbejdere og funktionærer kollektivt kommer til at råde over en voksende andel af virksomhedens kapital gennem overførsel af profit til deres kollektive andel og derigennem bliver i stand til at påvirke investeringsbeslutningerne i produktiv, samfundsgavnlig retning. Den sag er alt for alvorlig til, at man kan overlade den til kapitalisterne alene.

Heraf følger i øvrigt, at SF vil arbejde for en demokratisering af beslutningsprocessen i de ikke-privatkapitalistiske foretagender som pensionskasser, Lønmodtagernes Dyrtidsfond og ATP, for sagen er nemlig også for alvorlig til, at man kan overlade den til bureaukraterne alene.

Efter SFs opfattelse må der sideløbende med demokratisering af investeringsbeslutningerne ske en demokratisering af arbejdspladserne. For os er det en uadskillelig del af begrebet økonomisk demokrati.

Dermed er mulighederne for en samfundsmæssig styring og påvirkning af erhvervsudviklingen til gavn for produktion og beskæftigelse naturligvis ikke udtømt. En øget samfundsmæssig styring af kapitalmarkedet er også vigtig. Jeg har her talt om nogle af de vigtigste elementer i en alternativ erhvervs politik.

Når vi taler om eksport, munder det hele naturligvis ud i spørgsmålet om danske varers evne til at konkurrere med andre landes varer på verdensmarkedet, det, man kalder konkurrenceevnen. Det er ikke noget fremmed begreb for socialister, men vi vender os imod, at det defineres sådan, at det kun drejer sig om prisen og om lønomkostningerne. Konkurrenceevnen bestemmes af meget andet end prisen, f.eks. af kvalitet, holdbarhed,